

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

MIŠLJENJE

**po Zahtjevu Finansijsko-informatičke agencije (FIA) za davanje mišljenja na
Nacrt Pravilnika o dopunama Pravilnika o uslovima i postupku ustupanja prava na korištenje
podataka iz Registra finansijskih izvještaja**

**Sarajevo,
august 2026. godine**

Broj: 07-26-7-10-5/26
Sarajevo, 27. august 2026. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na osnovu člana 25. stav (1) tačka f) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a po Zahtjevu Finansijsko-informatičke agencije, Ložionička 3, 71 000 Sarajevo za davanje mišljenja na Nacrt Pravilnika o dopunama Pravilnika o uslovima i postupku ustupanja prava na korištenje podataka iz Registra finansijskih izvještaja, zaprimljen dana 09.07.2026. godine pod brojem: 07-26-7-10-1/26, na 49. (četrdesetdevetoj) sjednici održanoj dana 27.08.2026. godine, je donijelo

M I Š L J E N J E

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 09.07.2026. godine pod brojem: 07-26-7-10-1/26 zaprimilo Zahtjev za davanje mišljenja (u daljem tekstu: Zahtjev) Finansijsko-informatičke agencije, Ložionička 3, 71 000 Sarajevo (u daljem tekstu: FIA, Agencija ili Podnosilac zahtjeva) na Nacrt Pravilnika o dopunama Pravilnika o uslovima i postupku ustupanja prava na korištenje podataka iz Registra finansijskih izvještaja (u daljem tekstu: prva verzija Nacrta Pravilnika).

U Zahtjevu se navodi da se prva verzija Nacrta Pravilnika dostavlja Konkurencijskom vijeću radi davanja mišljenja o njegovoj usklađenosti sa Zakonom o konkurenciji (u daljem tekstu: Zakon ili Zakon o konkurenciji).

U prilogu Zahtjeva dostavljen je nezvanični prečišćeni tekst važećeg Pravilnika o uslovima i postupku ustupanja prava na korištenje podataka iz Registra finansijskih izvještaja („Službene novine Federacije BiH” br. 105/21 i 22/23, u daljem tekstu: važeći Pravilnik) kao i prva verzija Nacrta Pravilnika sa obrazloženjem.

Podneskom koji je zaprimljen pod brojem: 07-26-7-10-2/26 dana 20.07.2026. godine Podnosilac zahtjeva je obrazložio svoj stav oko obaveze plaćanja administrativne takse te predložio da iste bude oslobođen.

Mišljenje Konkurencijskog vijeća potrebno je FIA sa aspekta mogućeg uticaja dopuna Pravilnika o uslovima i postupku ustupanja prava na korištenje podataka iz Registra finansijskih izvještaja na uslove pristupa i korištenja podataka na tržištu, odnosno da li navedena rješenja mogu imati efekat na tržišnu konkurenciju. Dopune uvode preciznija ograničenja u pogledu javnog prikazivanja, objavljivanja i distribucije podataka FIA, kao i strožije uslove za pristup podacima od strane registrovanih korisnika, uključujući zahtjev za prethodnim ugovornim odnosom i individualnom identifikacijom korisnika, sve u skladu sa odredbama Zakona o Registru finansijskih izvještaja („Službene novine Federacije BiH” broj 7/21).

Zakonski osnov za donošenje prve verzije Nacrta Pravilnika, kako se navodi u dostavljenom Obrazloženju uz Zahtjev, sadržan je u odredbi člana 10. stav (2) tačka 6. Zakona o Finansijsko-informatičkoj agenciji („Službene novine Federacije BiH”, broj 80/11) kojim je, između ostalog, propisano da Upravni odbor

Agencije donosi pravilnik kojim propisuje uvjete i način za ovlašteno pristupanje i korištenje izvještaja i dokumenata iz Registra, kao i druga pitanja od značaja za njegovo funkcioniranje, kao i člana 11. stav (2) Zakona o Registru finansijskih izvještaja kojim je propisano da kriterije, uslove i način javnog, masovnog i pojedinačnog ustupanja podataka i vrste i sadržaj izbora podataka koji se ustupaju propisuje Agencija.

Cilj i svrha prve verzije Nacrta Pravilnika, je nastojanje da se u skladu sa zakonskim okvirom osigura pouzdana informacija korisnicima podataka, te je detaljnije uređeno i razrađeno pravo korištenja podataka u smislu zabrana i ograničenja za korisnike. Navodi se da dopune uvode preciznija ograničenja u pogledu javnog prikazivanja, objavljivanja i distribucije podataka iz Registra finansijskih izvještaja, kao i strožije uslove za pristup podacima od strane registrovanih korisnika, uključujući zahtjev za prethodnim ugovornim odnosom i individualnom identifikacijom korisnika, sve u skladu sa odredbama Zakona o Registru finansijskih izvještaja.

FIA je stava da su predložene dopune opravdane, imajući u vidu da u praksi učestalo zaprima primjedbe i pritužbe korisnika koje se odnose na različite oblike manipulacije prava korištenja podataka od strane drugih korisnika, odnosno tržišnih takmičara. Predloženim rješenjima nastoji se preciznije urediti način korištenja podataka iz Registra finansijskih izvještaja, spriječiti zloupotreba prava na korištenje podataka, te uspostaviti jasniji i uređeniji okvir postupanja svih korisnika na tržištu.

Analizom navoda u Zahtjevu kao i odredbi prve verzije Nacrta Pravilnika, a uvidom i u odredbe važećeg Pravilnika za potrebe analize odredbi prve verzije Nacrta Pravilnika, na osnovu odredbi Zakona, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo potrebnim zatražiti određena pojašnjenja od Agencije te je tim povodom uputilo akt broj: 07-26-7-10-3/26 dana 22.07.2026. godine.

Tražena pojašnjenja FIA je dostavila dana 06.08.2026. godine podneskom koji je zaprimljen pod brojem: 07-26-7-10-4/26. Potrebno je istaći da je u prilogu ovog podneska dostavljena i nova verzija Nacrta Pravilnika, izmjenjena u određenom dijelu u odnosu na prvu verziju Nacrta Pravilnika koji je dostavljen uz Zahtjev, te će Konkurencijsko vijeće tako u nastavku analizirati odredbe nove verzije Nacrta Pravilnika (u daljem tekstu: Nacrt Pravilnika).

Nacrtom Pravilnika tako se vrši dopuna važećeg Pravilnika sa pet (5) članova na sljedeći način:

- Obzirom da pojam „*registrovani korisnik*“ nije bio izričito definisan važećim Pravilnikom, Nacrtom Pravilnika predloženo je njegovo precizno definisanje.

U članu 1. Nacrta Pravilnika navodi se sljedeće:

U članu 3. Pravilnika dodaje se stav (11) koji glasi:

„(11) „Registrovani korisnik“ - lice sa kojim korisnik podataka ima prethodno zaključen ugovor, korisnički račun ili pretplatnički odnos, te kojem je izričito odobren pristup određenim sadržajima putem individualno dodijeljenih pristupnih podataka.“

U dostavljenom pojašnjenju navodi se da registrovani korisnik nije ugovorna strana Agencije niti sa Agencijom zaključuje ugovor o korištenju podataka. Odnos koji proizlazi iz ugovora o ustupanju prava na korištenje podataka jeste odnos Agencije i korisnika podataka. Registrovani korisnik ostvaruje pristup određenim podacima preko korisnika podataka, pod uslovima koje korisnik podataka, u skladu sa pravima koja su mu ustupljena od strane Agencije, uspostavlja za takav pristup.

- U članu 2. Nacrta Pravilnika navodi se sljedeće:

U članu 9. stav (6) Pravilnika dodaje se tačka e) koja glasi:

„e) implementirati tehničke i organizacione mjere koje uključuju zabranu automatske registracije putem jednostavnog formulara ili prijave bez kontrole.“

Iza stava (7) dodaju se novi st. (8) i (9) koji glase:

„(8) Korisniku podataka zabranjeno je omogućiti pristup izvještajima, analizama, prikazima, izvornim ili djelimično izvornim podacima Agencije putem javno dostupnih dijelova svoje internet stranice ili putem jednostavne registracije koja ne uključuje individualnu identifikaciju korisnika.

(9) Lice koje posjeti internet stranicu Korisnika podataka, ostavi adresu elektronske pošte, prihvati kolačiće ili pristupi sadržaju bez prethodnog odobrenja i verifikacije, ne smatra se registrovanim korisnikom.“

Razlozi i potreba za dopunom člana 9. važećeg Pravilnika proistekli su iz potrebe da se jasnije propišu granice korištenja podataka iz Registra nakon njihovog ustupanja korisniku podataka, odnosno da se spriječe različiti oblici zloupotrebe prava korištenja podataka. Agencija je u praksi uočila situacije u kojima se mogućnost pristupa podacima putem korisnika podataka može faktički pretvoriti u javno dostupno prikazivanje ili distribuciju izvornih odnosno djelimično izvornih podataka putem internet stranica i drugih javno dostupnih informacionih sistema.

Intencija Agencije nije da Pravilnikom reguliše poslovni odnos između korisnika podataka i registrovanog korisnika, niti da uređuje način na koji korisnik podataka organizuje svoje poslovanje, već da propiše uslove pod kojima se pravo korištenja podataka, koje je korisniku podataka ustupljeno od strane Agencije, može dalje tehnički realizovati. Predmet regulisanja nije tržišni odnos između navedenih lica, već zaštita podataka Registra i kontrola načina na koji se ustupljeno pravo korištenja tih podataka realizuje.

- U članu 3. Nacrta Pravilnika navodi se sljedeće:

U članu 10. Pravilnika iza stava (2) dodaje se novi st. (3) i (4) koji glase:

"(3) Korisniku podataka zabranjeno je javno prikazivanje i objavljivanje bilo kakvog podatka ako se na osnovu istog može direktno ili indirektno prepoznati, izračunati, rekonstruisati ili približno utvrditi izvorni podatak u smislu člana 3. stav (7) ovog pravilnika.

(4) Omogućavanje pristupa podacima ili izvještajnim formama putem javno dostupne registracije bez prethodnog ugovornog odnosa smatra se javnim objavljivanjem podataka i predstavlja prekršaj shodno odredbama čl. 11. i 15. Zakona o Registru finansijskih izvještaja („Službene novine Federacije BiH" broj 7/21), odnosno zloupotrebu iz člana 15. ovog pravilnika.

Predloženim članom 10. stav (3) novog Nacrta Pravilnika Podnosilac zahtjeva navodi da se nastoji jasno utvrditi da nije dozvoljeno javno prikazivanje i objavljivanje podataka na način kojim se omogućava da se iz javno dostupnog sadržaja direktno ili indirektno prepozna, izračuna, rekonstruiše ili približno utvrdi izvorni podatak. Ova odredba ne isključuje mogućnost korištenja podataka u analizama, izvještajima i drugim proizvodima korisnika podataka, pod uslovom da se takvim prikazom ne omogućava zaobilaženje ograničenja u pogledu javne dostupnosti izvornih podataka. Na ovaj način nastoji se napraviti jasna razlika

između korištenja podataka - koje je predmet prava ustupljenog korisniku podataka i javne objave odnosno javne distribucije izvornih podataka - koja nije obuhvaćena takvim pravom.

- U članu 4. Nacrta Pravilnika navodi se sljedeće:

U članu 15. Pravilnika iza stava (4) dodaju se novi st. (5) i (6) koji glase:

„(5) Manipulacija podacima, uključujući dodavanje ili oduzimanje cifara, povećavanje ili umanjivanje vrijednosti, dodavanje nula, decimala, simbola, oznaka, slova ili drugih znakova, parcijalno prikazivanje, zaokruživanje ili tehničko preoblikovanje podataka, smatra se prikazivanjem izvornog podatka ako omogućava identifikaciju apsolutne vrijednosti ili njenog suštinskog sadržaja. Kao zloupotreba prava na korištenje podataka, smatra se svako javno prikazivanje, i distribuiranje izvornih podataka Agencije, čak i ako su formalno izmijenjeni s ciljem prikrivanja izvornog oblika.”

(6) Korisnik podataka dužan je, prilikom distribucije, ustupanja, ili drugog stavljanja na raspolaganje izvještajnih formi, analiza, prikaza ili drugih materijala sačinjenih na osnovu ustupljenih podataka iz Registra finansijskih izvještaja, jasno i nedvosmisleno naznačiti da je došlo do izmjene finansijskog izvještaja, odnosno da je obveznik predao korigovani finansijski izvještaj, ukoliko je o istom prethodno obaviješten od strane Agencije.”

Dosadašnji stav (5) postaje stav (7).

- Posljednjim članom Nacrta Pravilnika regulisano je pitanje stupanja na snagu i objavljivanje istog.

Aktom broj: 07-26-7-10-3/26 Konkurencijsko vijeće je zatražilo, između ostalog, odgovore/pojašnjenja na sljedeće:

- na koji način je do sada regulisan odnos između registrovanog korisnika i korisnika podataka te koje u praksi promjene nastaju donošenjem dopuna Pravilnika,
- da li Agencija ima informacije/saznanja kako će se primjena odredbi dopuna Pravilnika odraziti na registrovane korisnike u smislu njihovog poslovanja, posebno u odnosu na odredbe važećeg Pravilnika,
- može li se smatrati da se navedenim dopunama Pravilnika uvodi, odnosno dodatno reguliše odnos između korisnika podataka i registrovanog korisnika kao i
- da li je Nacrt Pravilnika prošao proceduru javnih konsultacija.

Podneskom, zaprimljenim pod brojem: 07-26-7-10-4/26, FIA je na traženo, u bitnom odgovorila sljedeće:

- važećim Pravilnikom odnos između korisnika podataka i registrovanog korisnika nije bio posebno i izričito uređen na način predloženim dopunama što ne znači da je Agencija imala namjeru dati generalno ovlaštenje za javno objavljivanje ili distribuciju izvornih podataka iz Registra. U tom smislu, predložene dopune imaju za cilj otklanjanje normativne nejasnoće i preciziranje postojećih uslova korištenja podataka, posebno u dijelu koji se odnosi na način omogućavanja pristupa i javno prikazivanje podataka. Predloženim izmjenama ne uvodi se novi poslovni odnos između korisnika podataka i registrovanog korisnika, niti se uređuju njihova međusobna komercijalna prava i obaveze;
- Agencija smatra potrebnim razlikovati korištenje podataka u okviru poslovne djelatnosti korisnika podataka od njihovog javnog objavljivanja. Nacrtom Pravilnika ne ograničava se mogućnost korisniku podataka da u okviru ugovorenih prava i važećih propisa, razvija svoje proizvode i usluge, vrši analize, obrađuje podatke ili ih koristi za potrebe svojih korisnika. Ograničenje se

odnosi na slučaj kada se pravo pristupa podacima iz Registra koristi na način kojim se izvorni ili djelimično izvorni podaci Agencije učine javno dostupnim, odnosno kada se javnim prikazom omogućava njihovo neposredno ili posredno utvrđivanje ili rekonstrukcija. Stoga se predloženim dopunama ne ograničava konkurencija između korisnika podataka niti se određuje na koji način će oni pružati svoje usluge na tržištu;

- predloženim dopunama ne uređuju se međusobni poslovni ili tržišni odnos između registrovanog korisnika i korisnika podataka već je razlog za donošenje predloženih dopuna sprječavanje javnog ili djelimično javnog prikazivanja izvornih podataka. Tačno je da se Nacrtom Pravilnika definišu određeni uslovi pod kojima korisnik podataka može omogućiti pristup podacima registrovanom korisniku, a što se čini isključivo sa aspekta kontrole pristupa podacima Registra i sprečavanja njihove zloupotrebe, a ne radi uređivanja njihovog međusobnog poslovnog odnosa. Korisnik podataka i registrovani korisnik svoje međusobne poslovne odnose uređuju samostalno, u skladu sa relevantnim propisima i njihovim međusobnim ugovorom. Agencija ne određuje koje usluge korisnik podataka može pružati, kome ih može pružati, cijenu ili druge komercijalne uslove pružanja tih usluga, način organizacije poslovanja, niti druga pitanja koja predstavljaju predmet njihovog međusobnog poslovnog odnosa. Predmet regulisanja jeste način pristupa i korištenja podataka Registra koji su korisniku podataka ustupljeni od strane Agencije. Namjera Agencije je prevencija situacija u kojoj korisnik podataka, kojem je pravo korištenja podataka ustupljeno pod određenim uslovima, putem svoje internet stranice ili drugog javno dostupnog sistema, omogućiti trećim licima pristup izvornim ili djelimično izvornim podacima Agencije. Na taj način bi se kontrolisani pristup podacima, koji je predmet ugovornog odnosa između Agencije i korisnika podataka, pretvorio u javnu distribuciju podataka. Tako članom 9. stav (8) Nacrta Pravilnika nije propisano da korisnik podataka ne smije koristiti podatke u svom poslovanju, već da mu je zabranjeno omogućiti pristup izvještajima, analizama, prikazima, izvornim ili djelimično izvornim podacima Agencije putem javno dostupnih dijelova svoje internet stranice ili putem jednostavne registracije koja ne uključuje odgovarajući stepen kontrole pristupa. Cilj ove odredbe je, kako se navodi, kontrola načina distribucije podataka, a ne ograničavanje poslovanja korisnika podataka;
- Predložene izmjene, kako se navodi, donose preciziranje postojećeg sistema korištenja podataka, kroz definisanje pojma registrovanog korisnika, preciziranje načina na koji se može omogućiti pristup podacima, jasnije određivanje zabrane javnog prikazivanja izvornih i djelimično izvornih podataka, sprečavanje korištenja javno dostupnih internet stranica kao načina zaobilaženja kontrolisanog pristupa podacima, preciziranje pravila u vezi sa manipulacijom podacima i njihovim prikazivanjem. Agencija ne raspolaže informacijama da će predložene izmjene onemogućiti korisnike podataka u obavljanju njihovih osnovnih poslovnih aktivnosti. Očekivani efekat izmjena odnosi se prvenstveno na način tehničkog omogućavanja pristupa i javnog prikazivanja podataka;
- Agencija će u daljem postupku donošenja Pravilnika postupiti u skladu sa propisanim pravilima i procedurama koje se primjenjuju na donošenje predmetnog podzakonskog akta.

U dostavljenom odgovoru FIA je još jednom istakla da predložene dopune predstavljaju ostvarivanje njenog zakonskog ovlaštenja da, u skladu sa Zakonom o Finansijsko-informatičkoj agenciji kao i relevantnim propisima iz oblasti računovodstva i revizije, uređuje pitanja koja se odnose na vođenje, korištenje, zaštitu i ustupanje podataka iz Registra finansijskih izvještaja. Tako svrha predloženih dopuna nije uređivanje tržišnog ili poslovnog odnosa između korisnika podataka i registrovanog korisnika, niti ograničavanje konkurencije između subjekata koji podatke koriste u okviru svojih poslovnih aktivnosti, već preciziranje uslova pod kojima se, na osnovu prava ustupljenog od strane Agencije, može omogućiti

pristup podacima iz Registra, uz sprečavanje zloupotrebe tog prava, naročito kroz javno ili djelimično javno prikazivanje, objavljivanje ili distribuciju izvornih i djelimično izvornih podataka.

Agencija stoga smatra bitnim razlikovati pravo korištenja podataka od prava na njihovo javno objavljivanje i distribuciju. Činjenica da je određenom korisniku podataka ustupljeno pravo korištenja podataka ne podrazumijeva istovremeno pravo da te podatke učini javno dostupnim trećim licima, preuzimajući tako izričita zakonska ovlaštenja Agencije, na način koji omogućava njihovo neposredno ili posredno utvrđivanje. Predložene dopune imaju za cilj uspostavljanje jasnijeg normativnog okvira za zakonito korištenje podataka, uz očuvanje mogućnosti korisnika podataka da podatke koriste u okviru svojih zakonitih poslovnih aktivnosti.

Analizom navoda u Zahtjevu kao i odredbi Nacrta Pravilnika, uvidom i u odredbe važećeg Pravilnika za potrebe analize odredbi Nacrta Pravilnika, a na osnovu odredbi Zakona, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo sljedeće:

- Važećim Pravilnikom uređuje se ustupanje prava na korištenje podataka iz Registra finansijskih izvještaja, vrste, sadržaj izbora podataka i svrha korištenja podataka, način, kriteriji i uslovi ustupanja podataka, podnošenje zahtjeva, zaključivanje ugovora, kao i druga pitanja od značaja za ustupanje prava na korištenje podataka iz Registra. Tako se na osnovu definicije pojmova iz člana 3. važećeg Pravilnika pod pojmom "registar" smatra - *Registar finansijskih izvještaja pravnih lica u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao centralni izvor informacija o uspješnosti poslovanja i finansijskom položaju obveznika predaje finansijskih izvještaja koji uspostavlja i vodi Agencija, u skladu sa Zakonom o Registru finansijskih izvještaja*, pod pojmom "korisnika podataka" smatraju *federalne, kantonalne i organi jedinica lokalne samouprave, statistika, poslovne banke, porezna uprava, berze, privredne komore, regulatori na finansijskom tržištu, pravna i fizička lica, javnost, akademska zajednica, poslovne i stručne asocijacije i drugi subjekti, u skladu sa članom 5. Zakona o Finansijsko-informatičkoj agenciji dok je "podatak u izvornom obliku" ustupljeni podatak od strane Agencije u izvornoj (apsolutnoj) vrijednosti pozicije iz finansijskih izvještaja i drugih dokumenata koji se predaju uz finansijske izvještaje;*
- "Registrovani korisnik" je lice, u skladu sa odredbom člana 1. Nacrta Pravilnika, *sa kojim korisnik podataka ima prethodno zaključen ugovor, korisnički račun ili pretplatnički odnos, te kojem je izričito odobren pristup određenim sadržajima putem individualno dodijeljenih pristupnih podataka;*
- Imajući u vidu dopune člana 9. važećeg Pravilnika kod masovnog ustupanja podataka FIA od korisnika podataka zahtijeva da *implementira tehničke i organizacione mjere za treću stranu (registrovanog korisnika) koje uključuju zabranu automatske registracije putem jednostavnog formulara ili prijave bez kontrole.* Dopunama se zabranjuje korisniku podataka da *omogućiti pristup izvještajima, analizama, prikazima, izvornim ili djelimično izvornim podacima Agencije (trećoj strani) putem javno dostupnih dijelova svoje internet stranice ili putem jednostavne registracije koja ne uključuje individualnu identifikaciju korisnika. Lice koje posjeti internet stranicu Korisnika podataka, ostavi adresu elektronske pošte, prihvati kolačiće ili pristupi sadržaju bez prethodnog odobrenja i verifikacije, ne smatra se registrovanim korisnikom;*
- Analizom navoda odredbi Nacrta Pravilnika, u skladu sa odredbama Zakona o konkurenciji, Konkurencijsko vijeće je našlo osnovanim obavezom FIA da uvede mjere kojima se (dodatno) vrši zaštita podatka, spriječava neovlašteni pristup istim ili kontrola njihovog korištenja, uzimajući u obzir i prava i obaveza FIA proizašlih iz primjene odredbi Zakona o Finansijsko-informatičkoj agenciji i Zakona o Registru finansijskih izvještaja;

- Zakon o Finansijsko-informatičkoj agenciji u članu 4. stav 1. tačka 2. u okviru djelatnosti Agencije daje ovlaštenje Agenciji da uspostavlja i vodi registar finansijskih izvještaja pravnih lica u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- Odredbama Zakona o Registru finansijskih izvještaja uređuje se uspostava, sadržaj i vođenje Registra finansijskih izvještaja, te zaštita i čuvanje dokumentacije i podataka iz Registra. Registar uspostavlja i vodi FIA, u skladu sa članom 2. stav (2) ovog Zakona.
- Ustupanje prava korištenja podataka FIA može izvršiti putem javnog, masovnog i pojedinačnog ustupanja. Kriterije, uslove i način javnog, masovnog i pojedinačnog ustupanja podataka i vrste i sadržaj izbora podataka koji se ustupaju propisuje FIA, u skladu sa članom 11. stav (2) Zakona o Registru finansijskih izvještaja.
- Korisnici podataka dokumentaciju i podatke mogu koristiti u skladu sa propisima za: lično informisanje, statističku obradu i prezentaciju, naučno-istraživačku obradu i prezentaciju, za potrebe izvršavanja nadležnosti zakonodavnih, sudskih i izvršnih organa vlasti, te za komercijalne potrebe. Korisnicima je zabranjeno ustupanje trećim licima, distribuiranje ili objavljivanje podataka i izvještaja u izvornom obliku, shodno članu 11. stav (3) i (4) Zakona o Registru finansijskih izvještaja.
- Korisnici podataka prilikom upotrebe podataka dužni su, između ostalog, osigurati da podaci neće biti prodati ili na bilo koji način ustupljeni trećim licima, u cijelosti ili djelimično, u skladu sa članom 11. stav (5) pod b) Zakona o Registru finansijskih izvještaja. Korisnici koji podatke koriste za komercijalne svrhe, dužni su FIA-i osigurati uvid u strukturu svih krajnjih proizvoda/izvještaja, u skladu sa istim članom ovog Zakona.

Konkurencijsko vijeće je analizom odredbi Nacrta Pravilnika ocijenilo da iste ne sadrži elemente koji mogu sprječavati, ograničavati ili narušavati tržišnu konkurenciju, u smislu odredbi Zakona o konkurenciji. Smatra se potrebnim i zakonsko osnovanim odredbama dopune Pravilnika propisati zabranu korištenja podataka iz Registra u cijelom nizvodnom sistemu, od korisnika podataka preko registrovanog korisnika, nakon njihovog ustupanja korisniku podataka, sve u cilju sprječavanja različitih oblika zloupotrebe prava korištenja podataka prikazivanjem ili distribucijom izvornih, odnosno djelimično izvornih podataka, putem internet stranica i drugih javno dostupnih informacionih sistema. U prilog navedenom stavu Konkurencijskog vijeća je uloga i pozicija FIA na osnovu osnivačkih prava propisanih Zakonom o finansijsko – infomatičkoj agenciji.

Bitno je istaći da predmet regulisanja predmetnim dopunama, kako navodi Podnosilac zahtjeva, nije namjera FIA da dopunama Nacrta Pravilnika reguliše poslovni odnos između korisnika podataka i registrovanog korisnika, niti da uređuje način na koji korisnik podataka organizuje svoje poslovanje, već da propiše uslove pod kojima se pravo korištenja izvornih, odnosno djelimično izvornih podataka, koje je korisniku podataka ustupljeno od strane FIA, može dalje tehnički realizovati.

Predloženim odredbama preciziran je pojam registrovanog korisnika, ko se smatra ali i ne smatra registrovanim korisnikom, naloženo je korisniku podataka da implementira tehničke i organizacione mjere koje uključuju zabranu automatske registracije putem jednostavnog formulara ili prijave bez kontrole, dok mu se istovremeno zabranjuje da omogući pristup izvještajima, analizama, prikazima, izvornim ili djelimično izvornim podacima Agencije putem javno dostupnih dijelova svoje internet stranice ili putem jednostavne registracije koja ne uključuje individualnu identifikaciju korisnika.

Član 10. važećeg Pravilnika, kojim se propisuju zabrane i ograničenja za korisnike podataka, pored postojećih, dodaje se i zabrana javnog prikazivanje i objavljivanje bilo kakvog podatka ako se na osnovu

istog može direktno ili indirektno prepoznati, izračunati, rekonstruisati ili približno utvrditi izvorni podatak. Javnim objavljivanjem podataka smatra omogućavanje pristupa podacima ili izvještajnim formama putem javno dostupne registracije bez prethodnog ugovornog odnosa, što predstavlja prekršaj shodno odredbama čl. 11. i 15. Zakona o Registru finansijskih izvještaja.

Članom 15. važećeg Pravilnika propisano je šta se smatra zloupotrebom ustupanja prava korištenja podataka. Istom se dodaje da se zloupotrebom smatra svako javno prikazivanje, i distribuiranje izvornih podataka Agencije, čak i ako su formalno izmijenjeni s ciljem prikrivanja izvornog oblika - manipulacija podacima, uključujući dodavanje ili oduzimanje cifara, povećavanje ili umanjivanje vrijednosti, dodavanje nula, decimala, simbola, oznaka, slova ili drugih znakova, parcijalno prikazivanje, zaokruživanje ili tehničko preoblikovanje podataka, smatra se prikazivanjem izvornog podatka ako omogućava identifikaciju apsolutne vrijednosti ili njenog suštinskog sadržaja.

Sve navedeno ukazuje da FIA nastoji, neupitno, a prema navodima iz dostavljenog pojašnjenja Zahtjeva podeskom (podnesak pod brojem: 07-26-7-10-4/26), dodatno zaštititi isključivo izvorne, odnosno djelimično izvorne podataka, od javnog prikazivanja i objavljivanja podataka. Predloženim odredbama dopune važećeg Pravilnika se tako nastoje zaštititi izvorni podaci koji su predmet prava ustupanja od njihove javne objave, odnosno javne distribucije izvornih podataka koja nije obuhvaćena ovim pravom.

Konkurencijsko vijeće je u prilog svom stavu uzelo u obzir navod FIA da su u praksi uočene situacije u kojima se mogućnost pristupa podacima putem korisnika podataka može faktički pretvoriti u javno dostupno prikazivanje ili distribuciju izvornih, odnosno djelimično izvornih podataka putem internet stranica i drugih javno dostupnih informacionih sistema.

Propisane mjere kojima se vrši zabrana zloupotrebe podataka iz Registra odnosi se na sve subjekte podjednako na koje se važeći Pravilnik primjenjuje, što ide u prilog činjenici da se predloženim odredbama ne vrši diskriminacija, odnosno favoriziranje bilo kojih od učesnika u nizvodnom tržištu ustupanja prava korištenja podataka FIA.

Konkurencijsko vijeće ne ulazi u ocjenu odredbi drugih zakona pa tako ni Zakona o Finansijsko-informatičkoj agenciji niti Zakona o Registru finansijskih izvještaja, te svoje mišljenje donosi isključivo na osnovu nadležnosti propisanih u članu 25. stav (1) Zakona o konkurenciji zadržavajući pravo da prati primjenu odredbi Nacrta Pravilnika u praksi, po njegovom donošenju, posebno imajući u vidu poziciju FIA kao dominantnog subjekta ustupanja prava korištenja podataka, na osnovu odredbi Zakona o Finansijsko – infomatičkoj agenciji.

Uvidom u evidenciju izdanih Mišljenja Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da nikada nije zaprimilo nacrt ili prijedlog važećeg Pravilnika koji je donesen od strane Upravnog odbora FIA dana 08.12.2021. godine, a zatim ni Pravilnik o izmjeni važećeg Pravilnika iz 2023. godine u cilju radi davanja službenog mišljenja, niti je Konkurencijsko vijeće ikada odlučivalo o istim.

Ovo Mišljenje je dato na osnovu podataka navedenih u Zahtjevu, te ukoliko dati podaci odstupaju od stvarnog činjeničnog stanja ovo Mišljenje se ne može primijeniti.

Predsjednik

Vanja Malidžan